

Samrådsredogörelse – FÖP Gagnef

Sammanställning av samrådssynpunkter som berör Gagnef tätort, med kommunens bemötande i arbetet med fördjupad översiktsplan (FÖP) Gagnef.

Underlag: Samrådsredogörelse för kommuntäckande översiktsplan (ÖP 2040) och tematiskt tillägg LIS-plan (KS/2018:69).

Kommunens svar utgår från granskningsförslaget för FÖP Gagnef daterat 2026-09-29 och tillhörande kartbilagor. Äldre områdesbeteckningar kan förekomma i synpunkterna till vänster. Svaren till höger använder det nya förslagets beteckningar. Sidhänvisningar avser planförslaget och bokstavshänvisningar avser kartbilagorna.

Sammanfattning och fortsatt arbete

De synpunkter som berör Gagnef kretsar framför allt kring hushållning med jordbruksmark, bevarande av bymiljöer (särskilt Övre Tjärna och Moje), grönstruktur och rekreation (bland annat Solsheden/Minnesstugan och Flottbro), samt risk- och infrastrukturfaktorer (översvämning, skred/ras, farligt gods, buller, trafiksäkerhet).

Flera yttranden betonar att brukningsvärd jordbruksmark är en strategisk resurs för livsmedelsförsörjning och att utvecklingsområden på åkermark bör undvikas eller tydligt motiveras enligt 3 kap. 4 § miljöbalken.

Synpunkter från boende i Moje lyfter brister i vägnät, trafiksäkerhet, samt kapacitet och kostnader för vatten och avlopp vid en större utbyggnad. Även påverkan från befintliga verksamheter (ex. täkt/stenbrott) och transporter lyfts.

Länsstyrelsen och andra myndigheter efterfrågar tydligare kartunderlag och beskrivningar av bland annat vattenskyddsområden, miljökvalitetsnormer för vatten, samt samlad riskredovisning (översvämning, skyfall, skred, farligt gods m.m.).

FÖP Gagnef behandlar synpunkterna genom förtydligade planeringsförutsättningar, områdesbeskrivningar och avvägningar i markanvändningskartan. Förslaget kombinerar förtätning och serviceutveckling med bevarande av jordbruksmark, naturmiljöer och kulturhistoriska sammanhang. Flera önskemål om att helt ta bort utvecklingsområden har inte tillgodosetts. Kommunens avvägningar och förutsättningar för fortsatt planläggning framgår av svaren i tabellens högra kolumn.

Samråd och arbetsprocess: Synpunkterna härrör från arbetet med ÖP 2040 och det tematiska tillägget LIS-planen, ärende KS/2018:69. I sammanställningen ingår även medborgardialogen vid kvällsmötet i Gagnef den 25 oktober 2021. Enligt planförslagets processbeskrivning har något separat samråd enbart för FÖP Gagnef inte genomförts. Tidigare synpunkter som berör orten har förts vidare i fördjupningen. Arbetet med FÖP Gagnef inleddes hösten 2025. Planförslaget

beskriver platsbesök, interna workshoppar under hösten 2025 och våren 2026 samt arbete med miljökonsekvensbeskrivning och avgränsningssamråd.

Ställningstaganden efter samrådet: Bf1 Övre Tjärna och Bf3 Tjärnsjögården kvarstår för förtätning; vid Tjärnsjögården prioriteras redan ianspråktaga ytor och befintlig byggnad. L1–L7 anger öppen mark för fortsatt jordbruk. I Moje kvarstår Bf2 och Bf4 för bostadskomplettering, med vägnät och VA som förutsättningar. T1 avser norra Mojes vägstandard och trafiksäkerhet, medan T2 avser södra Mojes vägnät och möjliga kopplingar. Bf5 Solsheden för bostäder och Cs3 för förskola redovisas separat. Skogsriddån mot Minnesstugan och rekreationsstråken ska bevaras. N1(4) avser strandnära natur vid Flottbron, medan Cfb1 möjliggör begränsad utveckling i kyrkbyn med hänsyn till risker och kulturmiljö. Förslaget redovisar fyra N1-områden, tre N2-områden och kulturmiljösammanhangen R1–R2. Skolskogen är N1(3), Kyrkskolan Cs2 och Ängsholm Vis. Vattenmiljö redovisas i kartbilaga D, miljö och riskförhållanden i E, farligt godsleder med 150-meterszoner i F, LIS-områden i I och föreslagen markanvändning i K.

Sammanfattad samrådsredogörelse där synpunkter från samrådet för ÖP 2040 och LIS-planen (KS/2018:69) sammanställts. Tabellen nedan innehåller endast synpunkter som berör Gagnef tätort eller som har direkt bäring på FÖP Gagnef.	Kommunens svar
Statliga och regionala myndigheter	
Länsstyrelsen Dalarna - Efterfrågar tydligare redovisning av miljökvalitetsnormer (MKN) och vattenstatus samt koppling till markanvändning. Mojesjön nämns som ett vatten med problem kopplade till övergödning. - Förordar att vattenskyddsområden, dricksvattenförekomster och vattenförsörjningsintressen redovisas tydligt i tätortskartor. Gagnef anges som en tätort där flera planförslag berör sådana intressen. - Lyfter behov av samlad riskhantering tidigt i planeringen, inklusive skyfall/översvämning och ras/skred/erosion. Kartor bör vara läsbara och inte klippas vid kommungräns. - Pekar på behov av tydlighet kring skyddsavstånd, buller, vibrationer och risk (inklusive farligt gods) i närhet till riksväg 70 och järnväg. - Bedömer att LIS-områden kräver naturvärdesinventeringar och ofta detaljplan för att säkerställa fri passage och hänsyn till naturvärden.	Synpunkterna har beaktats genom planens redovisning av vattenmiljö, riskförhållanden och hänsyn vid exploatering. Kartbilaga D visar grund- och dricksvattenförekomster, vattenförsörjningsintressen och vissa statusuppgifter. Den kan läsas tillsammans med markanvändningen i kartbilaga K. Planen behandlar vattenskydd på sidorna 9 och 22 och anger särskild hänsyn i Bf1 Övre Tjärna. Redovisningen av vattenresurser är inte liktydig med en fullständig karta över beslutade vattenskyddszoner eller en redovisning av miljökvalitetsnormerna för varje vattenförekomst. Kommunens inriktning är att ny bebyggelse ska kunna försörjas med fungerande VA

	och att dagvatten ska renas och fördröjas lokalt med hänsyn till recipient och grundvatten. Synpunkten om övergödning i Mojesjön är relevant för Bf2 och Bf4. Utvecklingen förutsätter att avlopps- och dagvattenlösningar kan ordnas utan att möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna äventyras. Riskerna redovisas i flera kompletterande underlag. Kartbilaga E visar bland annat hundraårsflöde, ras- och skredrisk samt radon. Kartbilaga F visar farligt godsleder och zoner om 150 meter. Skyfall och lågpunkter behandlas på sidorna 22–24 och i berörda områdesbeskrivningar. Dessa underlag utgör inte en enda heltäckande riskkarta och omfattar inte en fullständig buller- eller skyfallsutredning. Kartorna visar även omgivningar utanför planområdet; mellankommunala samband behandlas på sidan 25. Planen hänvisar därutöver till en separat MKB. Vid planläggning nära riksväg 70 och järnvägen ska buller, vibrationer, farligt gods och säkra anslutningar bedömas samlat. För Bf1 tillkommer skred, skyfall och vattenskydd. För älvnära utveckling, särskilt Cfb2, ska bebyggelsens läge anpassas till översvämningsrisk och erosion. Ett utvecklingsutpekande
--	---

	ersätter inte prövningen av markens lämplighet. Strandnära utveckling redovisas som två LIS-områden vid Mojesjön i kartbilaga I. Naturvärden, fri passage och påverkan på strandmiljön måste kunna tillgodoses vid prövningen. Ett LIS-utpekande ger ingen automatisk rätt till strandskyddsdispens eller bebyggelse. Synpunkterna är således delvis tillgodosedda genom tydligare underlag och områdesanknutna hänsynskrav.
Statens geotekniska institut (SGI) - Rekommenderar att geotekniska säkerhetsfrågor (ras/skred/erosion) klarläggs i detaljplanering och att geotekniska utredningar även berör grundläggning och miljötekniska frågor. - Påpekar vikten av att riskunderlag (aktsamhetsområden m.m.) kopplas bättre till detaljkartor för tätorterna.	Kommunen delar SGI:s bedömning att markens stabilitet och lämplighet måste klarläggas innan exploatering kan medges. Planförslaget behandlar ras, skred och erosion på sidan 22. Enligt planens avsnitt om detaljplanelagd mark ska utvecklingsområdenas lämplighet bedömas genom bland annat geotekniska och vid behov miljötekniska utredningar vid planläggning. Utredningarnas omfattning måste svara mot platsens förutsättningar och den avsedda åtgärden och omfatta stabilitet, erosion och grundläggning där dessa frågor berörs.
Dala Vatten och Avfall AB (DVAB) - Betonar koppling till kommunens VA-plan samt behov av långsiktig dimensionering av vatten- och avloppssystem vid utbyggnad.	Planförslagets huvudprincip är att ny bebyggelse ska anslutas till befintliga VA-system och att bebyggelseutvecklingen ska

- Lyfter dagvattenfrågor och behov av skyfallshantering i planeringen.	samordnas med förutsättningarna för teknisk försörjning. På sidan 23 anges att ombyggnaden av Bodarnas vattenreningsverk har påbörjats och att kapacitetshöjningen bedöms möjliggöra anslutning av nya bostäder och verksamheter inom planområdet. För dricksvatten skiljer förslaget mellan kommunens nät och försörjning via Moje dricksvattenledningsförening. I Bf2 och Bf4 anges att VA-lösning och föreningens kapacitet ska hanteras vid fortsatt planering. Utbyggnadens omfattning och etappindelning måste därför anpassas till den lösning som kan säkerställas i samverkan med berörda huvudmän. Dagvatten ska i första hand renas och fördröjas lokalt, med gröna lösningar där platsens förutsättningar medger det. Vid Mojesjön ska hänsyn tas till sjön, bäckpassager och lågpunkter. Skyfallsvägar, höjdsättning och recipientpåverkan ingår i lämplighetsbedömningen.
Räddningstjänsten Dalamitt - Anser att riskhanteringsprocess ska genomföras vid detaljplaner inom 150 meter från transportleder för farligt gods (väg och järnväg), i enlighet med Länsstyrelsens vägledning. - Anser att skrivning om 100 meter i planförslaget inte stämmer med vägledningen och att avsteg kräver riskreducerande åtgärder och riskanalys.	Synpunkten om att utgå från 150 meter har fått genomslag i kartredovisningen. Kartbilaga F visar zoner om 150 meter kring väg och järnväg som transportleder för farligt gods. Planens generella hänsynsprinciper hänvisar till Länsstyrelsen Dalarnas vägledning om farligt gods

	och riskhantering i fysisk planering. Zonen ska användas för att uppmärksamma behovet av riskhantering vid lokalisering och planläggning. Den innebär inte ett generellt byggförbud eller att samma skyddsavstånd gäller för alla användningar. Bebyggelsens känslighet, avstånd, trafikförhållanden och möjliga riskreducerande åtgärder ska ingå i bedömningen. En eventuell avvikelse från rekommenderad markanvändning eller avstånd behöver stöd i en riskbedömning och lämpliga skyddsåtgärder. Inom zonen kan krav på skärskild utredning krävas. <i>se kartbilaga F.</i>
--	---

Trafikverket - Önskar en överenskommelse med kommunen om samverkan i tidiga skeden för att skapa samsyn kring infrastruktursatsningar och exploateringar. - Lyfter att gång- och cykelvägar samt trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid statlig väg ofta kräver prioritering i regional infrastrukturplan och kan kräva vägplan. - Betonar att översiktsplanen bör ta höjd för utveckling av järnvägen (Västerdalsbanan/Siljansbanan), inklusive behov av planfria korsningar och säkerhetsåtgärder. - Påpekar att exploatering nära väg och järnväg kräver hantering av buller, vibrationer, dagvatten samt risk kopplat till farligt gods, och att säkra anslutningar ska kunna ordnas.	Planförslaget utgår från riksväg 70 och järnvägen med Gagnefs station som centrala kommunikationsstråk. J-området vid stationen ger utrymme för utveckling av kollektivtrafikens bytespunkt och pendelparkering. I det nya förslaget avser T1 Norra Moje en översyn av vägstandard och trafiksäkerhet, särskilt med koppling till Bf4. T2 Södra Moje avser förbättrat vägnät. Vid exploatering nära infrastrukturen ska buller, vibrationer, farligt gods, dagvatten och säkra anslutningar hanteras. Järnvägens utvecklingsmöjligheter säkerställs med J där även buffert för ny paltform och dubbelspår ska rymmas. <i>kartbilagorna F–H och K.</i>
Region Dalarna - Lyfter vikten av hållbara transporter, kollektivtrafik och regionala samband, inklusive utveckling av järnväg och bytespunkter. - Efterfrågar tydlighet kring prioriterade stråk och åtgärder för gång, cykel och kollektivtrafik.	Genom att stationen, serviceknutpunkten och förbindelserna mellan ortsdalarna ges en tydlig roll i planförslaget. J-området omfattar befintliga buss- och tågstopp samt pendelparkering. En buffertzona med cirka 600 meters längd beskrivs som utrymme för utveckling av resecentrum. Cs1 stärker service i anslutning till väg- och järnvägs kommunikationerna. Kollektivtrafik, pendling och gång- och cykelstråk behandlas som

	mellankommunala intressen i stråket Borlänge–Leksand. Genomförandet behöver samordnas med regional planering och den kommunala cykelplan som är under framtagande. <i>Hänvisning: FÖP s. 21, 25, 37, 44 och 52 samt kartbilagorna G, H och K.</i>
Ellevio - Påpekar att elnätet är en förutsättning för hållbar utveckling och att befintliga ledningar behöver skyddas i samhällsplaneringen. - Efterfrågar tydlighet kring hur kommunen avser att förhålla sig till befintliga ledningar och framtida nätutbyggnad vid ny exploatering.	Synpunkten är beaktad i planeringsförutsättningarna för elförsörjning. Planen anger att befintliga ledningar och anläggningar ska beaktas både av säkerhetsskäl och för att möjliggöra framtida kapacitet. Övergripande ledningsstråk redovisas i kartbilaga G tillsammans med övrig infrastruktur. <i>Hänvisning: FÖP s. 21 samt kartbilagorna G..</i>
Politiska partier	
Centerpartiet - Efterfrågar balans mellan utveckling och bevarande och att områdesregleringar inte ska bli så strikta att utveckling försvåras. - Lyfter att möjligheter till bostäder i attraktiva lägen (inkl. vissa strandnära lägen) behöver finnas, samtidigt som jordbruksmark och naturvärden ska värnas.	Kommunens avvägning är att ge utrymme för bostäder, service och verksamheter samtidigt som odlingslandskap, bymiljöer och rekreationsområden värnas. <i>Hänvisning: Läs FÖP planbeskrivning se kartbilagorna K.</i>
Moderaterna - Betonar behov av tydlig kommunal identitet och vill att översiktsplanen ska vara lättläst (kartor/färgsättning). - Uttrycker oro för att grönstruktur och bevarande kan innebära ökade begränsningar för markägare samt att skyddsavstånd måste vara sakligt motiverade.	Kommunens avvägning är att ge utrymme för bostäder, service och verksamheter samtidigt som odlingslandskap, bymiljöer och rekreationsområden värnas.

	<i>Hänvisning: Läs FÖP planbeskrivning se kartbilagorna K.</i>
Kristdemokraterna - Lyfter området vid hembygdsgården Stuggu som viktigt rekreationsområde som bör bevaras och inte planeras för exploatering.	Kommunen delar bedömningen att Stuggu och miljön kring Minnesstugan har betydelse som mötesplatser och för rekreation och kulturmiljö. Förslaget ger stöd för att bevara skogsridån mot Minnesstugan, Kärleksstigen och leden vidare mot Flottbron. Vid Flottbron redovisas N1(4) för tätortsnära natur, öppna strandytor och rekreation. Förslaget innebär samtidigt att Bf5 Solsheden kvarstår som ett begränsat bostadsutvecklingsområde och att Cs3 avsätts för förskola. Hela Solsheden och närmiljön kring Stuggu/Minnesstugan har alltså inte getts en gemensam beteckning som park eller bevarandeområde. Kommunens inriktning är att skilja förskolans och bostädernas ytor från de stråk och naturmiljöer som ska finnas kvar. Bebyggelse förutsätter hänsyn till kulturmiljön och en hållbar trafiklösning. Synpunkten är tillgodosedd i fråga om att värna rekreationsstråk och kulturmiljö, men önskemålet om att helt avstå från utveckling i den berörda delen av Solsheden har inte tillgodosetts. <i>Hänvisning: FÖP s. 7, 34, 39 och 50 samt kartbilaga K.</i>

Vänsterpartiet - Efterfrågar tydlig politisk förankring och att översiktsplanen kopplas till hållbarhetsmål och långsiktiga prioriteringar.	FÖP Gagnef bygger på de politiska strategiska vägval som kommunstyrelsen antog den 26 maj 2020. De omfattar en flerkärnig tätortsstruktur, befolkningstillväxt, förtätning i första hand, prioritering av tätortsnära skog för folkhälsa och bevarande av produktiv öppen mark. Planens avsnitt om arbetsprocess och politiska vägval beskriver den politiska och interna förankringen. Utpekandena anger en långsiktig inriktning; de innebär inte att varje investering, exploatering eller genomförandetidpunkt redan är beslutad. <i>Hänvisning: FÖP s. 4–5, 8, 14, samt kartbilaga K.</i>
Socialdemokraterna - Betonar att jordbruksmark ska värnas, att hållbara transporter (buss/tåg) behöver stärkas och att tätorternas centrum ska utvecklas med blandade funktioner. - Lyfter behov av bostäder för olika målgrupper, inklusive äldre.	Synpunkterna avspeglas i förslagets prioritering av fortsatt jordbruk inom L1–L7, utveckling av stationens J-område och serviceknutpunkten Cs1 samt funktionsblandning i Cfb1 och Cfb2. Förtätning och effektivare användning av befintlig bebyggelse och infrastruktur är huvudprinciper för bostadsutvecklingen. Cs1 stärker service i anslutning till väg- och järnvägs kommunikationerna. Kollektivtrafik, pendling och gång- och cykelstråk behandlas som mellankommunala intressen i stråket Borlänge–Leksand. Genomförandet behöver samordnas med regional planering och den

	kommunala cykelplan som är under framtagande. Bf3 Tjärnsjögården ger möjlighet att pröva ett begränsat bostadstillskott, i första hand på redan hårdgjorda eller ianspråktaga ytor och genom användning av befintlig byggnad. Även andra Bf- och Cfb-områden kan ge utrymme för ett mer varierat bostadsutbud. Planförslaget pekar däremot inte ut något särskilt område som enbart avsett för seniorbostäder eller trygghetsboende. <i>Hänvisning: FÖP s. 20–21, 28–32, 37–44 och 68–69 samt kartbilaga K.</i>
Föreningar och organisationer	
Naturskyddsföreningen Gagnef - Anser att bostadsbebyggelse på förstklassig åkermark ska utgå (bl.a. i Gagnefs kyrkby norr om Tjärnsjögården) och att marken i stället ska markeras som öppen mark/jordbruksmark (L). - Påpekar att vissa åkermarker inte är färgmarkerade i planförslaget, bl.a. åkrar i norra Gagnef mellan riksväg 70 och Mojesjön samt längs älven från Gagnefs kyrka mot Österfors (som i förslaget markerats som tätortsnära skog). - Efterfrågar tydlighet i vad utpekad grönstruktur innebär i praktiken.	Synpunkterna är delvis tillgodosedda. Planförslaget skiljer mellan öppen mark för jordbruk, L, och tätortsnära natur/park, N1. L1–L7 redovisas i kartbilaga K och ska bevaras för fortsatt brukande. Där ingår sammanhängande odlingsmark i kyrkbyn och väster om Mojesjön. L5 och L6 redovisar öppna marker vid Kyrkskolan och älvlandskapet, samtidigt som N1(3) avser skolskogen och dess koppling till skolan. N1-områden kan innehålla öppna inslag, exempelvis betesmark vid Flottbron; beteckningen innebär alltså inte att all mark där är skog. Önskemålet att helt ta bort bostadsutvecklingen vid

	Tjärnsjögården har inte tillgodosetts. Bf3 kvarstår som område för ett begränsat bostadstillskott. Förslaget prioriterar redan ianspråktaga ytor, parkering och befintlig byggnad och öppnar även för odling/kolonilotter. Det anges uttryckligen att avvägningen mot jordbruksmark ska redovisas. Bostadsutpekandet innebär därför inte att all mark inom Bf3 är lämplig att bebygga eller att jordbruksmarkens värde är undanröjt. Grönstrukturen ska ge vägledning för naturhänsyn, rekreation och sammanhängande stråk. Den skapar inte i sig ett formellt områdesskydd eller ett beslut om kommunal skötsel. Förslaget ger stöd för varsamma stigar, spänger och tillgänglighetsåtgärder där det är förenligt med naturvärden och hydrologi. <i>Hänvisning: FÖP s. 19, 21, 32, 46–50 och 68–69 samt kartbilagorna J och K.</i>
Lantbrukarnas riksförbund (LRF), kommungrupp i Gagnef - Lyfter att kommunen har liten andel åkermark men med hög kvalitet och att klimatförändringar kan öka åkermarkens strategiska värde. Efterfrågar konsekvent begreppsanvändning och tydliga definitioner (t.ex. brukningsvärd jordbruksmark, bevarandeområde, öppen mark). - Anser att översiktsplanen måste ge ett tydligt skydd för åkermark och att exploatering ska motiveras utifrån väsentliga samhällsintressen. - Efterfrågar dialog med markägare kring dricksvatten, vattenskydd och dagvattenhantering, samt att skogsbrukets betydelse behöver tydligare beskrivas. - Pekar särskilt på att vissa utvecklingsområden (bl.a. Blis-områden norr om Gagnef) ligger på åkermark av högsta klass	Kommunen delar bedömningen att jordbruksmarken är en långsiktig resurs för livsmedelsproduktion och en bärande del av Gagnefs landskapsbild. I förslaget definieras L som öppen mark och jordbruk. L1–L7 ska bevaras för fortsatt brukande och ska inte planläggas för bostäder eller andra större exploateringar. L7 omfattar odlingsmark väster om Mojesjön, medan de övriga L-

och att stora åkermarksområden (t.ex. mellan Moje och riksvägen) bör definieras som skyddsvärda och redovisas.	områdena bildar sammanhängande öppna landskapsrum kring kyrkbyn och Tjärna. Förslaget har dock inte tagit bort alla utvecklingsområden som berör öppen mark. Förtätning i anslutning till befintlig bebyggelse och planlagd mark ett begränsat tillskott med prioritet för redan ianspråktaga ytor. Kommunens motiv är bostadsförsörjning och effektivt nyttjande av befintlig struktur. Dessa motiv är inte i sig en fullständig prövning av jordbruksmarkens brukningsvärde och alternativa lokaliseringar. Om brukningsvärd jordbruksmark berörs måste förutsättningarna i 3 kap. 4 § miljöbalken vara uppfyllda. Dagvatten ska hanteras med hänsyn till vattenmiljön och befintlig markanvändning. Där Jord- och skogsbrukets förutsättningar berörs ska hänsyn tas så att pågående brukande inte upphör. <i>Hänvisning: FÖP s. 8, 21, 23, 41, kartbilagorna I–K.</i>
Privatpersoner	
Jan - Efterlyser att Europaleden E1 redovisas på karta över prioriterade vandringsleder, samt att fler lokala vandringsleder kan prioriteras.	Synpunkten är delvis tillgodosedd genom att kartbilaga C redovisar vandringsleder och skoterleder i och omkring Gagnef. Plantexten beskriver två kategorier av vandringsleder som stöd för prioritering av information, skyltning och service.

	FÖP:s ställningstagande är att värna och utveckla sammanhängande leder, men den fastställer inte en fullständig namngiven prioriteringslista eller ett särskilt genomförandebeslut för E1. <i>Hänvisning: FÖP s. 19–20 samt kartbilaga C.</i>
Jan och Catharina (Moje) - Anser att Moje redan har smala vägar och begränsad infrastruktur samt hög sommartrafik till badplatser. En stor utbyggnad riskerar försämra bymiljö, trafiksäkerhet och naturvärden. - Anser att nybyggnation bör ske mycket varsamt och i anslutning till befintlig bystruktur, inte som nytt villakvarter i skogen ovanför södra Moje.	Kommunen har tagit fasta på synpunkterna om bymiljö, vägstandard och försörjningskapacitet, men vidhåller möjligheten till bostadsutveckling i delar av Moje. Bf2 Dicksveden/öster om Mojesjön anges för etappvis, småskalig komplettering till den befintliga byn. Bf4 Mojesängena/nordost om Mojesjön avser komplettering på produktionsskogsmark intill befintlig bebyggelse. Hela området kring sjön har alltså inte gjorts till bevarandeområde. Samtidigt redovisas N2(2) väster om sjön och N2(3) vid Mojeängena för natur och friluftsliv. L7 bevarar öppen odlingsmark. R2 anger hänsyn till Gatugårdarnas och Nedre Mojes bystruktur, gårdsbildningar och odlingsrum. Skogsområdet söder om Bf2 redovisas som Vz2, ett utredningsområde för icke störande verksamheter, med krav på bedömning av natur- och friluftsvärden och lämplig tillfart. T1 och T2 kopplar utvecklingen till förbättrad

	vägstandard och trafiksäkerhet. För Bf2 och Bf4 ska framkomlighet, skolskjuts, mötesmöjligheter, dagvatten och VA-kapacitet hanteras innan utbyggnad kan genomföras. Säsongsvariationer, inklusive trafik till badplatser, är relevanta för denna bedömning. Utpekandena är därmed en möjlighet till prövning, inte ett godkännande av en omfattande utbyggnad med dagens vägnät oförändrat. <i>Hänvisning: FÖP s. 18, 29, 31, 33, 53–54, 61, 65–66 och 73 samt kartbilaga K.</i>
Bodil - Lyfter oro för påverkan från befintlig täkt/stenbrott norr om Moje (buller, vibrationer, transporter) samt möjlig påverkan på vattenflöden mot Mojesjön. - Anser att Gagnef saknar parker och att områden vid Solsheden/Minnesstugan bör säkras som park/rekreation i stället för exploatering. - Betonar vikten av att stoppa bebyggelse på jordbruksmark (bl.a. vid Tjärnsjögården och Övre Tjärna) och att säkra större sammanhängande grönområden nära orten. - Föreslår även åtgärder utanför planmonopolet, t.ex. inventering/återbruk av ödehus för att möta bostadsbehov.	Kommunen har beaktat behovet av sammanhängande natur- och rekreationsområden. Förslaget redovisar fyra N1-områden, däribland N1(2) Centralt och N1(4) Flottbron och strandnära natur, samt tre N2-områden. Vid Solsheden ska skogsridån mot Minnesstugan, Kärleksstigen och leden mot Flottbron bevaras. Bf5 för bostäder och Cs3 för förskola kvarstår dock. Önskemålet att hela den berörda miljön ska användas enbart för park eller rekreation har därför inte tillgodosetts. Bergtäkten norr om Moje redovisas i förutsättningskartan J men ligger utanför FÖP:s planområde. Planförslaget innebär inte ett beslut om att lägga ned eller ändra täktens tillstånd. Vid planläggning av närliggande bostadsområden

	är tåktens buller, vibrationer, transporter och eventuell påverkan på vattenflöden relevanta för bedömningen av lämpligheten. För Bf2 och Bf4 anges särskilt trafik, dagvatten, skyfall och VA som prövningsfrågor. Jordbruksmarken inom L1–L7 bevaras för fortsatt brukande. Bf1 Övre Tjärna och Bf3 Tjärnsjögården kvarstår däremot. Vid Tjärnsjögården är inriktningen ett begränsat tillskott, i första hand på redan ianspråktaga ytor och i befintlig byggnad. Förslaget till återbruk av tomma hus ligger i linje med principen att använda befintlig bebyggelse mer effektivt. FÖP innehåller emellertid inget beslut om en särskild inventering av ödehus eller ett finansierat återbruksprogram. <i>Hänvisning: FÖP s. 28–34, 39, 46–50 och 64–69 samt kartbilagorna J och K.</i>
Göran och Jenny - Anser att ett Blis-område vid Flottbro inte bör bli bostadsområde utan i stället utgöra park/rekreation (N1) och kopplas ihop med andra gröna stråk. - Lyfter Flottbro som en kulturhistoriskt viktig plats och symbol för Gagnef. - Uttrycker även osäkerhet kring Bh/S vid Bagar-Pers (skola/bostäder) och menar att området är värdefullt som rekreation samt att mark- och riskförutsättningar behöver utredas.	Synpunkten om Flottbrons rekreations- och kulturvärden har fått tydligt genomslag. N1(4) Flottbron och strandnära natur redovisas för ett obebyggt rekreationsstråk med öppna ytor och betesmark närmast vattnet. Stigar mot Ängsholn ska bevaras och utvecklas, och låglänta, översvämningskänsliga delar ska hållas fria från olämpliga åtgärder. Kartbilaga I redovisar inget LIS-område vid Flottbron.

	I den angränsande kyrkbyn kvarstår Cfb1, som möjliggör begränsad service- och bostadsutveckling i stråket mellan före detta Montelius och Flottbron. Allmänhetens tillgång till stranden ska säkras och eventuell bebyggelse placeras på högre mark med hänsyn till översvämning, natur- och kulturmiljö. Hela området är alltså inte avsatt enbart som park, även om den strandnära naturen ges en tydligare roll. Den äldre beteckningen Bh/S används inte som områdesbeteckning i kartbilaga K. I den aktuella områdesredovisningen hanteras bostäder på Solsheden som Bf5 och förskolan som Cs3. Förskolan ges en egen avgränsning och bostäder kan prövas i en avgränsad del. Skogsridån mot Minnesstugan och rekreationsstråken ska behållas. Trafik, angöring, dagvatten och rullstensåsens grundvatten- och stabilitetsförhållanden är förutsättningar för prövningen. Önskemålet om att helt avstå från bostäder i denna del har inte tillgodosetts. <i>Hänvisning: FÖP s. 34, 39–40, 50 och 72 samt kartbilagorna I och K.</i>
Mikael och Maud - Anser att planens utpekanden på privat mark (N1/bevarande/I/S m.m.) riskerar begränsa aktivt jord- och skogsbruk och upplevs som en "död hand" över marken.	Planförslagets områdesutpekanden anger kommunens inriktning för framtida markanvändning och innebär inte i sig att pågående jord- eller

- Pekar på att ett Blis-område norr om Gagnefsgården ligger på mark som brukats aktivt under lång tid och bedöms vara av hög produktionskvalitet.	skogsbruk måste upphöra. L1–L7 syftar uttryckligen till fortsatt jordbruk och rationellt brukande. N1 och N2 ger vägledning för natur- och rekreationshänsyn, medan R1 och R2 betonar landskapsbild och kulturmiljö. Dessa beteckningar innebär inte i sig naturreservat, kommunalt markägande eller ett beslut om ändrad skötsel. De kan däremot påverka bedömningen av nya exploateringsförslag. Det strandnära bostadsutpekandet norr om Gagnefsgården redovisas inte som ett LIS-område då de redan antagits. I kyrkbyn visar markanvändningskartan L-områden för jordbruk, men även Bf3 Tjärnsjögården och Cfb1–Cfb2 för möjlig utveckling. Kommunens svar innebär därför inte att all berörd mark har fått samma användning eller att varje tidigare utvecklingsanspråk har upphört. Vid prövning av ändrad markanvändning ska konsekvenser för pågående näringar, tillfarter och sammanhängande brukningsenheter vägas in. Uppgifterna om aktivt brukande och hög produktionskvalitet är relevanta underlag. Utvecklingsutpekanden ger inte rätt att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk utan den avvägning som lagstiftningen kräver.
--	---

	<i>Hänvisning: FÖP s. 12, 21, 32, 40–41 och 64–74, kartbilagorna I och K samt LIS Gagnef.</i>
Arvid (Övre Tjärna) - Motsätter sig att Övre Tjärna utvecklas som nytt villakvarter då byn har tydlig kulturhistorisk struktur och unika kvaliteter. - Menar att den utpekade marken brukas aktivt och inte är "svår att rationellt bruka". Vill bevara öppen mark och lokor samt värna småskaligheten. - Föreslår att kommunen inventerar tomma hus (exempel från Orsa) och i första hand stimulerar inflyttning/återbruk i befintlig bebyggelse.	Övre Tjärna kvarstår som Bf1 i granskningsförslaget. Kommunens inriktning är förtätning och komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse, i första hand flerbostäder vid den redan detaljplanelagda delen. Motivet är att använda befintlig struktur och infrastruktur för bostadsförsörjningen. Önskemålet att ta bort bostadsområdet helt har alltså inte tillgodosetts. Planens generella principer kräver anpassning till bystruktur, skala, placering och gårdsbildning. De delar av tätorten som har höga kulturvärden skyddas med bestämmelsen R. <i>Hänvisning: FÖP s. 21, 28–32 och kartbilaga K.</i>

Gunnar (Moje) - Anser att föreslagen utbyggnad i Moje inte är realistisk utan att vägar, broar och VA byggs ut, vilket bedöms kostsamt. Föreslår att områden i stället utpekas som öppen mark (L). - Lyfter att mer trafik genom Moje försämrar miljö och trafiksäkerhet.	Kommunen vidhåller möjligheten till bostadskomplettering i Bf2 och Bf4. Förslaget har därmed inte ändrats så att all berörd mark i Moje blir L-område. Däremot redovisas L7 för fortsatt jordbruk samt N2(2), N2(3) och R2 för natur-, frilufts- och kulturmiljöhänsyn. Behovet av förbättrad infrastruktur är en uttrycklig förutsättning för utvecklingen. T1 Norra Moje avser vägstandard, mötesmöjligheter, sikt, vinterdrift och trafiksäkerhet, med särskild koppling till Bf4. T2 Södra Moje avser förbättrat vägnät och möjliga nya kopplingar, bland annat för att avlasta bostadsnära lägen från verksamhetstrafik. För VA anger planen anslutning till kommunalt VA för samtliga utvecklingsområden, Viss dricksvattenförsörjning ska ske genom Moje dricksvattenledningsförening, vars kapacitet särskilt ska bedömas för Bf2 och Bf4. Bodarnas kapacitetshöjning är en övergripande förutsättning men visar inte att samtliga lokala ledningar, vägar eller broar redan klarar utbyggnaden. <i>Hänvisning: FÖP s. 23, 31, 33, 53–54, 65–69 och 73 samt kartbilaga K.</i>
Peter (Moje) - Motsätter sig omfattande utbyggnad i Moje och ifrågasätter kommunens bedömning att anslutning till VA och vattenförsörjning skulle vara ekonomiskt hållbar.	Synpunkten om ekonomisk och teknisk genomförbarhet är relevant. Planförslaget anger inte att en fullständig

- Lyfter att vägnätet är trångt och att utbyggnad riskerar förstöra bymiljö och naturvärden.	VA- och exploateringskalkyl för Moje är genomförd eller att anslutning för varje utvecklingsområde redan är ekonomiskt säkerställd. Den övergripande bedömningen på sidan 23 är att kapacitetshöjningen vid Bodarna medger nya anslutningar inom planområdet. För Bf2 och Bf4 krävs samtidigt bedömning av den lokala VA-lösningen och kapaciteten hos Moje dricksvattenledningsförening. Bf2 och Bf4 kvarstår i förslaget, varför önskemålet att helt avstå från bostadsutveckling i Moje inte har tillgodosetts. Bf2 ska utvecklas etappvis och småskaligt som komplettering till byn. För Bf4 gäller motsvarande anpassning till befintlig småskalig bebyggelse. T1 och T2 anger de trafikfrågor och vägkopplingar som behöver lösas, och R2 kräver hänsyn till den äldre bystrukturen. N2-områdena och L7 värnar naturmiljö och odlingsmark. <i>Hänvisning: FÖP s. 23, 29, 31, 33, 53–54 och 73 samt kartbilaga K.</i>
Jesper - Lyfter trafiksäkerhetsproblem och smala vägar (bl.a. Adelsborgsvägen) och oro kring att kombinera skola/förskola med bostäder utan tydliga trafiklösningar. - Pekar på att Tallbacken är en rullstensås med särskilt skydd och att bebyggelse där bör undvikas. - Efterlyser långsiktighet i avgränsningar och att man inte enbart följer fastighetsgränser där det ger olämpliga lösningar.	Planen anger att trafikförhållandena i hela området ska ses över. Inför eventuell ny bebyggelse inom Bf5 krävs trafikutredning och projektering av väg och angöring, inklusive mötespunkter, vändmöjligheter och säkra passager. Detta omfattar de begränsningar i huvudvägens

	framkomlighet som synpunkten tar upp. En säker trafiklösning för både förskola och bostäder är en förutsättning för att utveckling ska kunna ske inom området. <i>Hänvisning: FÖP s. 9, 34, 39 och 50 samt kartbilaga K.</i>
Erik (Gröntuv) - Som lantbrukare motsätter sig att jordbruksmark tas i anspråk för C-område eller annan exploatering, bl.a. vid Gagnefshallen/Gröntuv. Vill att marken i stället utpekas som öppen mark (L). - Hänvisar till behov av att öka livsmedelsproduktionen och till svensk livsmedelsstrategi.	Kommunen delar bedömningen att fungerande jordbruk och möjligheten till livsmedelsproduktion ska ges stor vikt. I granskningsförslaget redovisas L1–L7 som öppen mark för fortsatt brukande. Dessa områden ska inte planläggas för bostäder eller andra större exploateringar. Markanvändningskartan redovisar inget separat C-område benämnt Gagnefshallen/Gröntuv. Den aktuella inriktningen för service och verksamheter framgår i stället av bland annat Cs1 vid befintlig service och Vz1 för trafikant- och fordonsservice. Vz1 omfattar enligt områdesbeskrivningen cirka 2,1 hektar och ligger i anslutning till serviceområdet i kartbilaga K. Kommunens motiv för Cs1 och Vz1 är att samla service och trafikanknutna verksamheter i anslutning till befintlig infrastruktur och minska spridningen av trafikgenererande verksamheter i bostadsmiljöer. Synpunkten om jordbrukets värde har beaktats, medan önskemålet om L-användning

	på hela den utpekade marken inte kan redovisas som fullt tillgodosett. <i>Hänvisning: FÖP s. 21, 37, 59–60 och 68–69 samt kartbilaga K.</i>
Ellinor (protest Övre Tjärna) och namninsamling - Protesterar mot utvecklingsområdet Övre Tjärna (Bfh) och menar att marken utgör brukningsvärd åkermark/äng som bidrar till biologisk mångfald och lokala arbetstillfällen. - Hänvisar till att brukningsvärd jordbruksmark enligt miljöbalken endast får tas i anspråk vid väsentliga samhällsintressen och menar att förslaget inte uppfyller detta. - Lyfter även vattenfrågor (vattenskydd), risk för ökad trafik och störningar samt farligt gods, och att bymiljö och vägnät inte är anpassat för kraftigt ökad biltrafik. - Bifogar namninsamling mot utbyggnad på området (antal underskrifter redovisas i bilaga).	Invändningarna i skrivelsen och namninsamlingen har beaktats som synpunkter mot bostadsutveckling i Övre Tjärna. Området kvarstår dock i granskningsförslaget som Bf1. Inriktningen är förtätning i anslutning till befintlig bebyggelse och detaljplanlagd mark, i första hand flerbostäder. Önskemålet att helt ta bort området har därmed inte tillgodosetts. Kommunens motiv är behovet av bostäder och möjligheten att använda befintliga strukturers infrastruktur. Samtidigt som L-områden och angränsande N1- och N2-områden anger den jordbruksmark och grönstruktur som ska värnas. <i>Hänvisning: FÖP s. 21–22, 28–30, 47, 65 och 68–69 samt kartbilagorna D–F och K.</i>
Medborgardialoger	
Kvällsmöte Gagnef 25 oktober 2021 - BEHÅLLA: N13 (naturområde kopplat till skolan), Bfh (förtätning), C-område mellan järnväg och väg, N21 och N22, samt vissa Blis/Bf-lis öster om Mojesjön. - ÄNDRA: Bland annat att C-område ändras till L, att bebyggelse (LIS) runt Moje ändras till bevarande (N2), att Bh/S ändras till N1, samt att tätortsgräns och markeringar för bevarande/bostad tydliggörs. - TA BORT: Bland annat bebyggelse på jordbruksmark, stenbrottet norr om Moje, I/S-område Kyrkskolan, Bfh (pga brukad åkermark/kulturbby), Bh/S (kulturmiljö), samt all bebyggelse runt Moje.	Mötet innehöll olika uppfattningar om flera områden. Granskningsförslaget ger följande inriktning i de frågor som lyftes. Skolskogen behålls som N1(3), med en markerad passage till skolan. N2(1) och N2(2) öster och väster om järnvägen samt N2(3). L1–L7 anger fortsatt jordbruk.

- LÄGG TILL: Bostadsområden på skogsmark, cykelvägar (bl.a. till Insjön och längs Tallbacksvägen), redovisning av Europaleden E1, samt förstärkning av idrottsfunktion vid Ängsholn m.m.	Förslaget stärker alltså flera av de bevarandeintressen som framfördes, men alla utvecklingsområden på öppen mark har inte tagits bort. Bf1 Övre Tjärna och Bf3 Tjärnsjögården kvarstår som möjliga förtätningsområden. I Moje kvarstår Bf2 och Bf4 för småskalig förtätning, med krav på trafik- och VA-lösningar. Önskemålen om att ta bort all bebyggelse kring Moje och hela Bf1 har därför inte tillgodosetts. Två LIS-områden vid Mojesjön antogs tidigare. Vid Solsheden skiljer förslaget mellan Bf5 för bostäder och Cs3 för förskola. Skogsridån mot Minnesstugan och stråken till Kärleksstigen och Flottbron ska bevaras. N1(4) redovisar strandnära natur vid Flottbron. Kyrkskolan kvarstår som Cs2 och Ängsholn redovisas som Vis för idrott, sport och anknytande evenemang. Önskemålet att förstärka idrottens funktion har därmed stöd i förslaget, medan skolans utvecklingsmöjligheter tillgodosets. T1 avser vägfrågor i norra Moje och T2 förbättrad vägstruktur i södra Moje. Planen föreslår även gång- och cykelförbindelse från Kyrkskolan genom Nedre Tjärna till befintligt stråk mot Gräv. Cykelplanen är under framtagande. Bilaga C visar
---	--

	leder, men Europaleden E1 är inte namngiven där. Bergtäkten norr om Moje ligger utanför planområdet och redovisas som en förutsättning i kartbilaga J. FÖPgagnef berör inte verksamheten. Se kartbilaga J för Planområdesgräns. Områdena är översiktliga och ska inte läsas som exakta avgränsningar. <i>Hänvisning: FÖP s. 9, 20–21, 30–41, 47–57 och 61–74 samt kartbilagorna C och I–K.</i>
--	--

Bilagor

Tillhörande planhandlingar är FÖP Gagnef, granskningsversion 2026-09-29, och Kartbilagor FÖP Gagnef, granskningsversion september 2026. Kartbilaga K visar föreslagen markanvändning; A–J redovisar planeringsförutsättningar. Originalyttranden, mötesunderlag och namninsamling hör till samrådsunderlaget i ärende KS/2018:69 och återges inte som fullständiga bilagor i denna sammanställning.